

## ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

### ΘΕΜΑ 4ο

**α)** Οι παράγοντες που σχηματίζουν ή διαμορφώνουν την «κοινή γνώμη» για ένα ζήτημα είμαστε εμείς, οι άνθρωποι, ως ομάδα μεγάλη ή μικρή, επαγγελματική ή όχι, ως ολόκληρη κοινωνία, ως έθνος ή και ως κράτος ακόμη. Η γνώμη αυτή που εμφανίζεται ως «κοινή γνώμη» έχει γίνει αποδεκτή στη συνείδηση των ανθρώπων ως συμπέρασμα της πλειονότητας. Οι ίδιοι παράγοντες που είναι οι συντελεστές του σχηματισμού της κοινής γνώμης μπορούν σε πολύ μεγάλα ή μικρά χρονικά διαστήματα να μεταβάλουν ή και να αλλάξουν, για το ίδιο ζήτημα, γνώμη. Και αυτό, διότι οι παράγοντες (άνθρωποι) κληρονομούν ιστορικά γεγονότα, παραστάσεις του παρελθόντος και τροφοδοτούν με τη σειρά τους τις επόμενες γενεές κατά τις οποίες μπορεί να έχουμε μεταβολές ή και ριζικές αλλαγές της κοινής γνώμης σχετικά με το ίδιο θέμα. Βέβαια στους παραπάνω παράγοντες (στους ανθρώπους) επιδρούν καθοριστικά και στοιχεία κοινωνικά, ψυχολογικά, πολιτιστικά, οικονομικά κτλ. που διαμορφώνουν επίσης ή μεταβάλλουν την κοινή γνώμη.

.

**β)** Αντίθετα, η γνώμη εμφανίζεται «κλειστή» ή «κρυφή» στο πλαίσιο αυταρχικών καθεστώτων, όπου δεν επιτρέπεται η ελεύθερη έκφραση γνώμης. Στις περιπτώσεις αυτές βρίσκονται έμμεσοι τρόποι έκφρασης, όπως συμβαίνει με το μύθο, το ανέκδοτο, τη λογοτεχνία, τις θεατρικές επιθεωρήσεις κτλ.

**γ)** Συνήθως μιλάμε για «γνώμη», όταν αυτή διαμορφώνεται ελεύθερα στο πλαίσιο ενός δημοκρατικού καθεστώτος. Ειδικότερα μιλάμε για «ανοιχτή» ή «φανερή» γνώμη, δεδομένου ότι οι πολίτες συμμετέχουν άμεσα ή έμμεσα στις πολιτικές διαδικασίες και η διαμόρφωση της γνώμης προκύπτει ως αποτέλεσμα αυτής της συμμετοχής (συζητήσεις, πολιτικά κόμματα, συνδικαλισμός, ελευθεροτυπία).